

Donderdag, 21 September.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

KERKELIJKE STAAT.

R O M E.

Het cholera bulletin van den 31 Augustus jl. houdt 378 nieuwe gevallen, 82 genezen, 241 overleden en 1470 in behandeling; dat van den 1 September hield in 352 nieuwe gevallen, 55 genezingen, 200 dooden en 1767 onder behandeling gebleven.

Den 2 September waren 394 nieuwe gevallen, 92 genezen, overleden 194, onder behandeling 1675; den 3, nieuwe gevallen 363, genezen 87; overleden 183, onder behandeling 1768; den 4, nieuwe gevallen 301, genezen 34, overleden 198, onder behandeling 1837.

Onder de laatste slagtoffers der cholera merkt men op Dr. *Kellermann* een Deensche geleerde; de kunsten verliezen in hem een der ijverigste en werkzaamste vrienden; sedert lange jaren hield hij zich met een werk bezig, getiteld: *Thesaurus inscriptionum* hetwelk hij door zijnen vroegtijdigen dood niet heeft kunnen afwerken.

De geesel gaat steeds voort met hooge personaadjen weg te rukken; de Graaf *Joseph Brucci*, ridder van Malta, Kommandeur der orde van den H. *Lodewijk* in Frankrijk, Kapitein-Generaal, Kommandant der pausselijke troepen op retraite, is daaraan overleden. Hij was geboren te Fano in 1756, had in Frankrijk vóór de revolutie gediend en zich aanhoudend godsdienstig en aan zijnen Vorst getrouw getoond. Alvorens te sterven, heeft hij al de hulpmiddelen van den godsdienst ontvaangen.

De Prinses *Amelia Charlotta Chigi*, wiens overlijden wij reeds gemeld hebben (zie ons nummer van Donderdag den 14 dezer), was in 1771 geboren en dochter van den Prins *Barberini*. Zij huwde in 1793 den Prins *Augustinus Chigi*, was een voorbeeld van deugd in hare familie en waakte zorgvuldig op de opvoeding harer kinderen. Beroemde tot het werk der moederlijke weldadigheid, ter verzachting van het lot van behoeftige kranke vrouwen; bewees zij zoo veel ijver en liefdadigheid, als behendigheid en beleid. Bovendien is men aan haar eene andere liefdadige instelling in hare parochie verschuldigd. Door de ziekte aangetast, verzocht zij om de troostvolle middelen van den godsdienst, en stierf den 23 Augustus na zes en dertig uren lijdens.

In de zitting der akademie van den katholieken godsdienst van den 20 Julij jl. las Pater *Lodewijk Pungileoni*, van de conventuele Minderbroeders, Consulteur van de congregatie der Bisschoppen, reguleren en Ritus eene dissertatie voor onder den titel: *Essai d'un Errata au Dictionnaire critique des reliques et des images miraculeuses*, door *Collin de Plancy*, Parijs 1821. Deze geleerde religieus wederlegde de goddeloosheden en de zotte spotternijen van den roekeloozen en dommen schrijver over de reliquien en de mirakelen. *Collin de Plancy* was een boekdrukker te Parijs, die in zijnen handel niet gelukkiger, dan in zijne letterkundige voortbrengselen geweest is. In 1831 maakte hij bankroet, en die ellendige schrijver, zonder smaak en kritiek, heeft zich zelfs door zijne schaamteloze goddeloosheid eene schandelijke beruchtheid op den hals gehaald.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18 September.

Van den 12 tot den 13 zijn te Berlijn door de cholera aangetast 80 personen, en aan dezelve overleden 59 personen.

— Te Maagdenburg maakt deze ziekte geenen bijzonderen voortgang.

— Berigten uit Hanover melden, dat men aldaar ten aanzien van het gevaar, waarin de constitutie scheen te verkeeren, gerust begint te worden. De Koning moet tot de overtuiging gekomen zijn, dat de stem van alle beschaafde lieden, schoon ook binnen de palen der wet gebleven, zich toch luid genoeg voor het behoud der tegenwoordige staatsregeling heeft verklaard, en schijnt daaraan gehoor te hebben verleend.

— Volgens de jongste tijdingen uit Konstantinopel, heeft de Sultan een dekreet ter invoering van eene betere bedeling der justitie uitgevaardigd, hetwelk de volgende bepalingen behelst: 1) den reg-

ters wordt ten stipste aanbevolen, eene gemoedelijke opmerkzaamheid op de naleving der wetten te vestigen, en bij de uitoefening hunner functien den rang der partijen geenszins in aanmerking te nemen. Regters, die overtuigd worden, uit eigenbelang of wegens andere bedenkingen de grondbeginselen van de onpartijdigheid gekrenkt te hebben, zullen afgezet en hunne namen van de lijsten der ulema's geschrapt worden; 2) Aan de regters wordt hiërmede ten stelligste verboden, de door hunne voorgangers gevelde vonnissen te herzien of omver te werpen. Die tegen dit bevel handelt, wordt afgezet en van de lijst der ulema's geschrapt; 3) Ieder vonnis, door eenen regter uitgesproken, of door hem afgegevene verklaring moet voortaan door de directeuren van den eigendom der moskeën, die in den Sandschak wonen, waar de regter zijne functien uitoefent, ondertekend worden. In geval van afwezigheid dier beambten vervangt de gouverneur hunne plaats.

— Den 3 Augustus zijn op Zante en Cefalome hevige schokken van aardbeving bespeurd geworden, en op het vasteland van Morea is het dorp Pargos bijna geheel daar door vernield.

ENGLAND.

LONDEN, den 16 September.

Het parlement zal denkelijk tegen den 13 November, tot afdoening van zaken, worden bijeengeroepen.

De Hertog van *Cambridge* is van Londen naar Douvres vertrokken, waar hij denkelijk eenige weken zal doorbrengen. Daar Z. K. H., voor zijn vertrek uit Hanover, al zijne bezittingen in dat Rijk verkocht heeft, schijnt hij niet voornemens te zijn derwaarts terug te keeren. De Hertogin is nog allijd op het slot Rumpenheim, nabij Frankfort, waar haar broeder, Hertog *Willem* van Hessen-Kassel, zijn verblijf houdt.

— De voorgestelde schikkingen ten opzichte der Mexicaansche schuld zijn aangenomen, en de bepalingen deswege tusschen de commissie uit de houders dier fondsen ter eener en den Mexicaanschen gezant en de agenten ter andere zijde vastgesteld, waarbij echter onder het oog gehouden moet worden dat die overeenkomst alleen toepasselijk is op zoodanige houders die aan de commissie volmagt gegeven hebben om uit hunnen naam te handelen.

— De lissabonsche berigten loopen tot den 6 dezer, en behelzen belangrijk, ofschoon nog geen beslissend nieuws. Kort nadat de constitutionele Generaals *Baron de Bom Fim* en *Sa da Bandeira* Leiria den 28 laatstleden met hunne troepen verlaten hadden, zijn zij bij Campo da Feria met de Chartisten slaags geraakt, en is er twee uren lang hevig gevochten, waarna, indien de officiële mededeelingen geloof verdienen, de aanvoeders der laatsten, maar volgens hen de Generaals der Koningin, het schorsen der vijandelijkheden gevraagd hebben, hetwelk een wapenstilstand voor tweemaal vier en twintig uren heeft ten gevolge gehad, waarbij bepaald werd dat de troepen onder *Bom Fim* naar Leiria, en die onder *Saldanha* naar Alcobaça zouden terugkeeren, en dat gemagtigden van wederzijde elkander den 30 te Aljubarotta zouden ontmoeten, ten einde te raadplegen over middelen om verder bloedvergieten te voorkomen.

De baron *de Bom Fim* berigt voorts in zijne depêches aan de Regering, dat zijne commissarissen ter bestemder plaats, die der Chartistische bevelhebbers gevonden hebben, welke eischten dat de Charter van 1826 hersteld en de vergadering der nieuwe Cortes gemagtigd zou worden daarin de vereischte verandering te maken; met bijvoeging echter, dat de beambten, na de omwenteling van September 1836 benoemd, niet afgedankt noch door hunne voorgangers vervangen zouden worden, en dat de sedert genomen financiële wetten in kracht zouden blijven. Daar *de Bom Fim* zich niet bevoegd achtte om in de bestaande grondwet van het Rijk verandering te maken, waartoe de wetgevende Vergadering alleen gerechtigd was, had hij *Saldanha* den 31 doen weten dat hij de wapenschorsing tweemaal vier en twintig uren na ontvangst van dit zijn antwoord als geëindigd zou beschouwen.

Daar dus alle onderhandelingen waren afgebroken, zijn de wederzijdsche troepen des avonds van den 3 weder in beweging geraakt;

en is *Bom Fim* den volgenden dag te Santarem binnengerukt, terwijl *Saldanha* schijnbaar denzelfden weg had ingeslagen, maar gedurende den nacht van route veranderd was, zoodat men te Lissabon in het onzekere verkeerde van welke zijde hij zou opdagen, terwijl zijne vrienden hoopten dat hij weldra een aanval op de versterkte linie der hoofdstad wagen en daar binnenrukken zou. Zooveel is zeker, dat zijne magt aanmerkelijk moest aangroeijen door de ophanden zijnde vereeniging met het Portugesche hulplegioen in Spanje, onder den Burggraaf *das Antas*, hetwelk, in weerwil der ontvangen bevelen om aldaar te blijven, met geforceerde marschen naar Portugal is teruggekeerd. Ook zouden verscheiden steden in het noorden, zoo als Braganza, Chaves, Villareal, Vizeu en Braga, zich voor de charter hebben verklaard.

De Chartisten hebben in het gevecht bij Campo da Feria verscheiden officieren van rang, onder anderen den zoon van den Graaf *de Villaréal*, dien van den Markies van *Albuquerque*, den jongen Baron *de Sao Cosme* en den Graaf *de Redinha*, verloren. Hun verlies in manschappen wordt niet opgegeven, maar schijnt vrij aanzienlijk geweest te zijn; terwijl *de Bom Fim* het getal zijner eigen dooden op acht, en dat zijner gekwetsten, waaronder drie officieren, op 32 opgeeft.

Vroeger had *de Bom Fim* het Gouvernement verwittigd, hoe de opperhoofden der tegenpartij hem voor hunne zaak hadden trachten te winnen, maar dat hij hunne aanzoeken en bedreigingen met verachting had van de hand gewezen.

In sommige brieven uit Lissabon wordt beweerd, dat zich, zoo wel bij het leger als onder de leden der Cortes, sterke sporen van genegenheid voor don *Miguel* vertoonen, zoodat onder anderen in het gevecht van den 28, het 2de regiment caçadores, dat wegens zijne gehechtheid aan dien Vorst bekend is, verhinderd zou hebben dat nog meer hunner spitsbroeders dan reeds geschied was naar *Saldanha* overliepen; tot opheldering waarvan dient wat in een dier brieven gezegd wordt, namelijk dat de haat tusschen de constitutionelen en de chartisten heviger dan die tusschen de eersten en de Miguellisten is.

F R A N K R I J K.

PARIS, den 18 September.

Het eerste jaarijksch rapport over het nieuw kollegie der Jesuiten van Schwytz in Zwitserland, is verschenen. De giften ten voordeele van dit gesticht zijn tot 80,000 Zwitsersche livres geklommen. Z. H. de Paus is aan het hoofd der weldoeners; de Koning van Sardinië, de Hertog van Modena en de Hertog *de Blacas*, hebben ook het hunne bijgedragen. Dit kollegie zal voor het Duitsche gedeelte vele diensten bewijzen. Pater *Drach*, eertijds aan het kollegie van Friburg is aan het hoofd van een nieuw gesticht; men is voornemens eene industriële school en een pensionnaat op te rigten. Men zegt dat het pensionnaat der Jesuiten te Brigg, in het kanton Valais, zal ontbonden worden; twee zoo naburige gestichten kunnen niet te gelijkertijd bestaan en men gelooft dat de Koning van Beieren Jesuiten voor zijne staten vraagt.

— De *Moniteur* van den 15 houdt de ordonnantie in, waarbij de *Abbé de la Croix* tot het bisdom van Bayonne wordt benoemd.

— In *l'Ami de la Religion* leest men het volgende:

Al wederom een protestantsch huwelijk! De Prinses *Maria* gaat trouwen met een Prins van Wurtemberg, *Frederik Willem Alexander*, neef van den Koning van Wurtemberg, zoon eener Prinses van Saxe-Coburg en neef van de Hertogin van Kent; dit is voor de derde reis dat eene katholieke familie hare kinderen aan protestanten geeft; nooit kon men beter de onverschilligheid voor alle eerediensten aan den dag leggen. De godsdienst zal over een dergelijk voorbeeld treuren en de staatkunde alleen moest zulks tegen gaan.

Volgens het *Journal des Debats* zal dit huwelijk reeds in het begin van October dezes jaars plaats hebben. De Prins is geboren den 20 December 1804 en in dienst van den Keizer van Rusland als Generaal-Majoor der kavallerie geweest.

Indien men de *Correspondent van Neuremberg* kan gelooven, zou de koninklijke familie van Wurtemberg deszelfs toestemming tot dit huwelijk gegeven hebben, onder voorwaarde dat de kinderen uit die verbindtenis voort te spruiten in den protestantschen eeredienst zullen moeten worden opgevoed. Het valt echter moeilijk te gelooven, dat Frankrijk deze vordering aan Wurtemberg zal toegeven.

— In het arrondissement Avesnes bestaat eene familie, waarin men twaalf blinden telt. De grootvader is blind; van zijne acht zonen zijn er zes die met blindheid geraakt zijn en een hunner, die getrouwd is, is vader van vijf blinde kinderen.

— De Hertog *Alexander* van Wurtemberg, aanstaande gemaal der Prinses *Maria van Orleans*, is te Parijs aangekomen.

— Het gerucht heeft den 18 geloopt dat de Hertogin van St. Leu overleden zou zijn.

— Van regeringswege zijn de volgende telegraphische depeche bekend gemaakt:

— „De Generaal bevel voerende in de 20ste militaire divisie, aan den minister van oorlog.

„Bayonne, den 13 Sept. 1837, 7 ure des avonds.

„Den 10 heeft de brigadier *Iriarte* Pampeluna verlaten, om de Carlisten te Mura aan te tasten. Er is een gevecht voorgevallen, waarin aan de zijde der Christinos 150 man zijn buiten gevecht gesteld.

„De Carlisten zijn echter gedwongen geworden de Arga over te trekken

„Pampeluna is rustig, hoewel het uitwijken voortduurt. De troepen hebben zich den 11 op Puerta de la Reina gerigt, om zich met den Generaal *Ulibarri* te vereenigen.

„Bayonne, 14 Sept. 1837, ten 7 ure des avonds.

„Den 10 had men te Madrid berigten uit Lissabon tot den 1 ontvangen; men was daar steeds in onderhandeling; maar had niets stelligs bepaald.

„*Iriarte* en *Ulibarri* bevonden zich den 12 te Puerta de la Reina vereenigd, gereed om aan te vallen.

Narbonne, 15 Sept. ten 2de ure.

Perpignan, den 15 des morgens.

„Volgens berigten uit Valencia van den 15, hebben *Cabrera* en *Forcadell* zich den 2 met 10,000 opstandelingen naar Mengranilla gerigt. De divisien *Buerens* en *Sanchez* waren den 4 te Puig, op 3 uren afstands van Valencia teruggetrokken.

„*Arguelles*, tot tweeden chef van het koninkrijk van Valencia benoemd, heeft bij eene proclamatie de liberalen tot eenheid aangespoord.

„Bayonne, 15 Sept., 6 ure des avonds.

„Luidens tijdingen uit Pampeluna van den 13, heeft het gouvernement (der Koningin) de op den 7 getroffen schikking geweigerd te erkennen, en heeft de Onderkoning (don *Martin Iriarte*) zich aan het hoofd der te Lumbier zich bevindende troepen gesteld, verklarende dat hij de eenige wettige overheid was; bij gevolg heeft de Generaal *Ulibarri* geweigerd om den (oproerigen) Brigadier *Iriarte* behulpzaam te zijn om Estella aan te tasten.

„*Guibelalde* is voor Tolosa versterkt geworden door drie bataillons Carlisten, om *O'Donnell* het hoofd te bieden, die zich voor Andoain versterkt.

„Bayonne, 16 Sept., 10 ure 's morgens.

„Den 14 hebben de Carlisten, die des nachts hun geschut hadden gerigt, Andoain aangevallen en genomen, en de Christino's tot aan de poorten van Hernani vervolgd. Het Engelsch legioen heeft 36 officieren verloren; het geschut is geborgen geworden.

„Dienzelfden dag heeft *O'Donnell* Urnieta hernomen, hetwelk hij uit eigen beweging weder verlaten heeft, zich op Enguy terugtrekkende.

Berigten uit Madrid van den 9 des avonds, melden dat de bekoering toen aldaar groot was. Vele families uit het gewest Cuenca waren op de nadering der Carlisten in la Mancha, naar Madrid komen vlugten, alwaar sterke detachementen der nationale garde waren opgeroepen om de rust te handhaven.

— Men leest wegens de ongerustheid die te Madrid heerschte het volgende in het dagblad *Echo del Comercio*:

„Gedurende den ganschen dag en avond van gisteren hebben hier de verontrustendste geruchten wegens de nadering der Carlisten geloopt. Sommigen zeiden dat zij op Tarancon aanrukten; met den Pretendent aan hun hoofd; anderen meenden dat dit eene voorhoede van des Pretendenten leger was, zamengesteld uit de bende van *Cabrera* (van wiens voorgewende vlugt en dood men niets naders vernomen heeft, en die thans weder geheel in zijne vorige voor de Christinos dreigende houding te voorschijn treedt).

Eindelijk werd verhaald dat de verkenning-patrouilles van het eene of andere dier korpsen zich reeds te Aranjuez en te Circhou vertoond hadden. Die berigten, hoe veel tegenstrijdigs zij ook bevatten, hebben veel schrik verwekt. De bevolking van Madrid houdt zich echter kalm; zij schijnt besloten te hebben om den vijand, zoo hij zich durft vertoonen, kloekmoedig te ontvangen. Men zegt dat *Espartero* tusschen Molino en Cuenca staat, en aldus groote hindernissen aan de plannen der opstandelingen zou kunnen in den weg leggen.

— Een zog heeft te Dinant twaalf jongen geworpen, waarvan drie de snuiten als olifanten hadden. Een had het hoofd van een hond, zwarte huid en de pooten van een bok. Jammer is het dat de eigenaar deze gedrochten aan de nasporingen der kunst heeft onttrokken met dezelve in het water te werpen.

(*Journal des Flandres*.)

N E D E R L A N D E N.

SHERTOGENBOSCH, den 20 September.

Naar men verneemt zijn dezer dagen op voordragt van de algemeene synode der *Nederlandsche Hervormde kerk*, de kerkelijke collegien door het gouvernement bekend gemaakt met

herinnerd aan de bepalingen der wet van 1 Maart 1815, No. 18, houdende voorschriften tot viering der dagen, aan de christelijke openbare godsdienst toegewijd, en wel uit aanmerking, dat die wet niet overal blijkt bekend te zijn, en ook niet allerwege gehandhaafd schijnt te worden met dien ernst, dien de christelijke bedoeling des wetgevers eischt. Tot nadere inlichting deelen wij deze wet voor een ieder mede.

WIJ WILLEM BIJ DE GRACIE GODES, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, SOUVEREIN VORST DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, ENZ., ENZ., ENZ.

Aan allen de genen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten.

Alzoo wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid om, op het voetspoor onzer godsdienstige voorvaderen, die daarop steeds den hoogsten prijs stelden, de pligmatige viering van den dag des Heeren en andere dagen den openbaren christelijke godsdienst toegewijd, door eenparige en voor de geheele uitgestrektheid der Vereenigde Nederlanden algemeen werkende maatregelen te verzekeren;

Zoo is het, dat wij den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal dezer landen, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

1. Dat op zondagen en op zoodanige godsdienstige feestdagen, als door de kerkgenootschappen van den christelijken godsdienst dezer landen algemeen erkend en gevierd worden, niet alleen geene beroepsbezigheden zullen mogen verrigt worden, welke den godsdienst zouden kunnen storen, maar dat in het algemeen geene openbare arbeid zal mogen plaats hebben, dan ingeval van noodzakelijkheid, als wanneer de plaatselijke regering daartoe schriftelijke toestemming zal geven.
2. Dat op deze dagen, met uitzondering van geringe eetwaren, geene koopwaren hoegenaamd op markten, straten of openbare plaatsen, zullen mogen worden uitgesteld of verkocht en dat kooplieden en winkeliers, hunne waren niet zullen mogen uitstellen noch met opene deuren verkoopen.
3. Dat gedurende den tijd voor de openbare godsdienst oefening bestemd, de deuren der herbergen en andere plaatsen, alwaar drank verkocht wordt, voor zoo verre dezelve binnen den besloten kring der gebouwen liggende zijn, en dat ook gedurende dienzelfden tijd, geenerhande spelen, hetzij kolven, balslaan of dergelijke mogen plaats hebben.
4. Dat geene openbare gemakkelikheden, zoo als schouwburger publieke danspartijen, concerten en harddraverijen, op de zondagen en algemeene feestdagen zullen gedoogd worden; zullende het aan de plaatselijke besturen worden vrijgelaten hieromtrent eene uitzondering toe te staan, mits niet dan na het volkomen eindigen van alle godsdienst oefeningen.
5. Dat de plaatselijke politie zorg zal dragen, ten einde alle hinderlijke bewegingen en gerucht in de nabijheid der gebouwen tot de openbare eeredienst bestemd en in het algemeen alles wat dezelve zoude kunnen hinderlijk zijn, voort te komen of te doen ophouden.
6. Dat de overtredingen tegen de bepalingen van dit besluit naar gelang van personen en omstandigheden, zullen gestraft worden met eene boete van niet hooger dan vijf-en-twintig guldens, of met eene gevangenis van niet langer dan drie dagen voor de overtreders die buiten staat mogten zijn deze boeten te betalen.
7. Dat bij eene tweede overtreding de boete of straf zal verdubbeld worden en wijders alle de te koop gelegde of uitgestelde goederen verbeurd verklaard en de herbergen of andere publieke plaatsen voor ééne maand gesloten.

Gegeven te 's Gravenhage, den 1 Maart des jaars 1815, het 2de van onze regering.

(get.) WILLEM.

Ter Ordonnantie van Zijne Koninkl. Hoogh.

(get.) A. R. FALCK.

— Het blijkt uit de rekening, overgelegd in de een-en-twintigste algemeene vergadering van het hoofdbestuur en de afgevaardigden der distrikts-commissien van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, gehouden te Amsterdam den 26 Julij jl., dat van de inschrijvingen 5 pCt. werkelijke schuld, ten behoeve van het primitive fonds is moeten verkocht worden f 10,000 tot dekking van het te kort op dat fonds, zoodat het kapitaal dezer 5 pCt. inschrijvingen thans bedraagt f 1,150,700; dat voor gratificatiën in 1836, aan de primitive deelgeregtigden is uitbetaald f 56,447,06½, en daarenboven nog voor aanzuiveringen van gratificatiën welke over den jare 1835 niet waren uitbetaald,

f 293,000½; dat aan het invalidenhuis te Leiden zijn goedgegaan, de pensioenen en gratificatiën, die door de in dat gesticht geplaatste militairen, van den staat en van dit fonds worden getrokken, en ingebracht, ter somma van f 14,951,14, en dat daarenboven tot onderhoud van het gebouw, administratie, voeding en kleeding der invaliden, is uitbetaald f 21,293,81; dat uit de interest van de eerste gift van het Waterloo-committé te Londen aan verminkten en nageblevenen van gesneuvelden van den veldtocht van 1815, en wel over de jaren 1835 en 1836, is uitbetaald f 2443; dat het hoofdbestuur is voortgegaan met de provisionele bedeeeling aan verminkten uit vroegere oorlogen gevoerd voor November 1813; waarvoor aan gratificatiën in het jaar 1836 zijn uitbetaald f 6,713,48½, terwijl van deze laatstgenoemden 17 verminkten in het invalidenhuis zich bevinden, waardoor het getal der personen in dat gesticht aanwezig, op den laatsten December 1836 beliep, 125 man; en eindelijk, dat ten behoeve van de slagtoffers uit den strijd met Belgie in den loop van het jaar 1836, is bijgedragen f 3,200,00 en door het hoofdbestuur zijn ontvangen de renten der belegde gelden ter somma van f 13,503,72½, waaronder zijn begrepen de renten van f 3000, 2½, en f 2000 5 pCts. inschrijvingen werkelijke schuld, waarvan bloot de vruchten aan het fonds zijn afgestaan, en dat daarentegen aan gratificatiën in het jaar 1836 is uitbetaald geworden, f 28,666,98½.

— In de jongstontvangene Javasche couranten tot 27 Mei jl. vinden wij aangekondigd, dat de Directeur van de Fransche opera te Batavia, door de onmatige vorderingen van Mr. *Alexandre et sa dame*, (die NB. met 13,408 gulden 's jaars niet te vreden waren) zich genoodzaakt heeft gezien het tooneel te sluiten.

Onder de in die couranten voorkomende advertentien merkt men op, „Uit de hand te koop, eene familie slaven, als: eene kokkin, oud 46, een rijstmolenaar en goede huisjongen, oud 24, een koetsier oud 21 en eene naaister en kapster, oud 18 jaren; adres ter Landsdrukkerij. — Verder:

„Op den 18 dezer vendutie van wagen en paarden, goud- en zilverwerken, piano, harp en de slavinnen *Juno*, goede kokkin, beschoot- en gebakmaakster; *Malatti*, lijf- en huismeid; *Beijeroen*, huisjongen, enz. zullende alles voor de vendutie voor een ieder te zien zijn.”

MENGELINGEN.

De *New-Monthly Magazine* levert den volgenden lijst der eerste ministers van Engeland en het getal der pairs, die zij benoemd hebben.

Lord *Chattan* benoemde 9 Pairs, Lord *Bate* 9, *George Grenville* 4; Lord *Rockingham* 4, de Hertog *de Grafton* 0, Lord *North* 27, Lord *Shelburn* 0, *Fox* 7, *Pitt* 90, *Adington* 24, Lord *Grenville* 3, de Hertog *van Portland* 4, de heer *Peruval* 0, Lord *Liverpool* 50, *Canning* 7, Lord *Goderich* 6, de Hertog *van Wellington* 2, de Graaf *Grey* 25.

Zie hier het getal Pairs benoemd door elken Souverein, sedert de regering van *Hendrik III* (1264); tot de troonsbeklimming van *Willem IV*; *Hendrik III* benoemde er 2, *Eduardus I*, 7, *Eduardus II* 6, *Eduardus III* 1, *Hendrik VI* 5, *Hendrik VII* 1, *Hendrik VIII* 6, *Eduardus IV* 2, *Maria* 2, *Elisabeth* 8, *Jacobus I* 15, *Karel I* 10, *Karel II* 16, *Jacobus II* 1, *Willem III* 7, *Anna* 14, *George I* 15, *George II* 20, *George III* 145 en *George IV* 46.

ONDERDRUKKING DER KATHOLIJKEN IN ZWITSERLAND.

In ons nummer van laatstleden zaterdag hebben wij melding gemaakt van de gedwongen onderwerping der katholieken van Glaris, die met het pistool op de borst en omringd van bajonnetten de nieuwe zoogenaamde liberale constitutie hebben moeten aannemen. Wij hebben gezien hoedang die katholieken behandeld zijn geworden en nog hebben sommige dagbladen de laagheid gehad hun te hoonen en lasteren. De onderdrukking der katholieken is voltooid, doch die ramp heeft in geen deelen hun vertrouwen op hunne gezagvoerders verminderd. De baanderheer *Burger* en de Kapitein *Muller* zijn tot raadsheeren en de oud landamman *Muller*, tot President der gemeente, gekozen.

De onderdrukking, welke de katholieken van het kanton Glaris thans met zulke edele gelatenheid verduren, loopt zoodanig in het oog, dat de geheele duitsche drukpers daartegen de krachtadigste vertoogen doet. De protestanten zelfs erkennen daarvan de onbillijkheid en de buitensporigheden. De *Bazeler Zeitung* onder meer andere dagbladen, drukt zich ten dien opzichte aldus uit. De verschrikkelijkste kastijding der hoosheid en het geweld, eene kastijding die, zelfs wanneer de geschiedenis niet daar was om te oor-

deelen, de menschen van die gruwelen moest terughouden, is de aanhoudende vrees, welke even als de degen van *Damocles* boven het hoofd der schuldigen opgehieven blijft. Deze vrees, welke dikwerf aan uitzinnigheid grenst, heeft zich ook in het hart genesteld van hen, die, sedert weldra zeven jaren, onder het voorwendsel van het onder het juk gebrachte Zwitserland te verlossen, alle soorten van schurkerijen en daden van geweld zich hebben veroorloofd. En eindelijk hun doel hebbende bereikt, dat is het gezag in handen gekregen, een dusdanig onderdrukkingssstelsel aangenomen, dat de Zwitsers, telert den tijd van *William Tell*, nimmer eene dergelijke slavernij, hetzij vóór, hetzij na de dwingelandij van het Fransche Jacobinismus, hebben ondergaan.

Het dagblad van *Coire* is niet minder verontwaardigt over de behandeling die de katholieken verduren. „Ook wij, roept di dagblad uit, wij denken dat de lieden van Nafels, even als alle slachtoffers der dwingelandij, gedachten koesteren, die men voor zich houdt, doch eene krachtige en sterke gedachte, die door de ongerechtigheid niet gekend wordt; het is de hoop op eene betere toekomst, het vertrouwen op de Voorzienigheid welke niet gedooft, dat het regt verga; daarom roepen wij met den *Volkstriend* tegen al die onderdrukkers uit, welker geweten aanhoudend knaagt „Pas op! de last uwer eigene boosheden zal u verpletteren, de nakomelingschap zal u vervioeken en de geschiedenis met een gloeiend ijzer brandmerken.”

De vervolgingen, waarmede eenige mannen tegen den eerwaardigen heer Pastoor van Neuchâtel voortgaan, houden niet op. Men heeft zich niet vergenoegd om den waardigen Deken de heer *Abischer* bij de bisschoppelijke waardigheid aan te klagen, maar men heeft tegen hem een *factum* vol hoon en laster uitgevaardigd. Op zoovete geweldadigheden en versmadingen heeft die zeer eerwaarde heer in den navolgenden brief, vol van waardigheid, geantwoord.

„Aan den Redacteur van den *Constitutionnel Neuchâtelois*. Mijnheer! een groot getal mijner vrienden geven mij hunne verwondering te kennen, dat ik mij niet bediene van de publiciteit, om te antwoorden op de lasterlijke aanvallen mij door de dagbladen *l'Helvetie*, *de Nouvelliste Vaudois* en de zoogenaamde afgevaardigden mijner parochie gedaan. Eene lastertaal die zij nog hebben durven te verhoogen met een eerrovend libel uit te geven, hetwelk zij aan Mgr. den Bisschop van Lausanne en Geneve hebben durven rigten. Ik vermeen dat het met de waardigheid mijner bediening niet overeenkomt, dat ik mij hier in eene polemische strijd der dagbladen inlate, noch door die stem op de lastertaal; waarvan ik het voorwerp ben, te antwoorden. Reeds meer dan twintig jaren, dat ik de eer gehad heb te Neuchâtel de herderlijke bedieningen, waarmede ik ben bekleed geworden, te hebben vervuld, vermeen ik niet door mijn gedrag de minste achting, hetzij mijner geestelijke overheden, hetzij van den magistraat dezer stad, noch het vertrouwen dier uitgestrekte meerderheid mijner parochianen te hebben verloren. De blijken van toegenegenheid en belangstelling, welke ik ontvang, zullen mijn eenig antwoord zijn op de lastertaal mijner vijanden die, overigens, mij altijd op de plaats van eer en plicht zullen vinden.”

Gelief, mijnheer, deze brief in uw dagblad te plaatsen die zeer waarschijnlijk de eenige zal zijn, welke ik over dit onderwerp in de openbare dagbladen zal schrijven, en zijt verzekert mijner bijzondere hoogachting enz.

De Deken ABISCHER, Katholijk Pastoor.

NEUCHÂTEL 30 AUGUSTUS 1837.

Het is overbodig op dit alles eenige verdere aanmerkingen te maken. Hetzij genoege te hebben bewezen, hoedanig de vervolgzucht tegen de katholieken bestaat, die zich in weerwil van alle onderdrukking, met lijdzaamheid en gelatenheid onderwerpen.

BEKENDMAKINGEN.

UIT DE HAND TE KOOP.
Het **LOGEMENT DE GOUDEN LEEUW**, bestaande in eene **HUIZING**, met zes meestal groot, **BÖVEN- en BENEDENKAMERS**, **OPENPLAATS**, **STALLING**, **WASHUIS** en bijgelegen **TUIN**, staande en liggende te **Megen (Noord Brabant)**, nabij de **Maze**; ook geschikt tot Heerenhuizing. In gebruik te aanvaarden 1°. Mei 1838.
Tot nadere Informatien kan men zich vervoegen bij de Eigenaresse. Mejufvrouw **E. VAN ATTEVELT**, te **Megen**, of bij den Notaris **VAN DER HEYDEN**, te **Harenstein**. *Brieven franco.*

UIT DE HAND TE KOOP
Eene **CHAIS**, geschikt voor **TWEE** tot hoogstens **DRIE PERSONEN**, te bevragen bij den Uitgever dezes.

Een fatsoenlijk **JONGELING**, belijdende den R. K. God-dienst, die vlug **REKENT** en **SCHRIJFT**, en de **HOLLANDSCHE, FRANSCHESCH** en **HOOGDUISSCHE TALEN** volkomen magtig is, zag zich gaarne in eenige Betrekking geplaatst. Adres met *franco* Brieven onder de Lett. **H. W.**, bij de Boekhandelaars **VAN GULICK** en **HERMANN** te **Breda**.

's Bosch, 19 September 1837.

BEKENDMAKING.
Door de veelvuldige Abuizen, vindt de ondergeteekende zich verplicht met dezen bekend te maken, dat ik in geen en deel met mijn aangehuwde Broeder **P. A. PORTIER** in Compagnieschap doe, maar dat ik **MIJNE AFFAIRE** thans heb gevestigd in de Veerstraat, No. 86, en dat ik maak en verkoop, al wat tot deze Affaires behoort en alles tot een **Civilen Prijs**, en ik beveel mij ook in ieders gunst en commandatie.

J. F. BANGERT.
Ledikant en Kamerbehangen.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te Eindhoven, den 19 September 1837.
Rogge } f 4-89 à 0-00
boekweit } het Ned. Mud. } - 3-60 à 0-00
laver } - 2-65 à 00-00
het Nederlandsche pond } - 0-50 à 0-60
te 4 Nederlandsche ponden Roggebrood 20 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De fondsen te Parijs waren den 18 ter beurze genoteerd: 5 pCt. 108,30, 25; 3 pCt. 79,60, 45; Sp. Ard. 20 1/2, 3/4, 3/8; Pass. 47 1/2; Nap. rent. 98,10; Rom. L. 101; Port. 3 pCt. 25 1/4, 3/8.
Ter Antwerpsche beurs van den 19 waren genoteerd; Belg. 102; O. Met. 104 7/8; Sp. Ardoin 18 7/8, 7/4; Diff. 7; Nap. rent. 91; B. T. V. 57; Sicil. 90 1/4; Rom. L. 100; dito Cert. te Antw. 97 1/4; Braz. 86 1/2.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Maandag den 18 September, (ten half vijf ure)
Werkel. Schuld 2 1/2 pCt. 52 1/2, 13 1/6, 3/8; Dito 5 pCt. 100 1/2, 101; Kansbilj. f 22 3/8, 9 1/6, 7/8; Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 1/2, 5 1/8, 1 1/16, 3/8; Dito 3 1/2 pCt. 75 1/2, 7/8; Handelm. 157 1/2, 159 1/2, 158 3/8, 159 1/4, 159 3/4; Oost-Ind. 5 pCt. 98 3/4; Ardoins van 85 p. s. 18 1/2, 7 1/6, 7/8; Metall. 5 pCt. 100 1/2, 5 1/8; Colomb. 20 1/2, 15 1/6.
Dingsdag 19 September (ten half vijf ure),
Werk. Schuld 2 1/2 pCt. 52 1/2, 13 1/6, 3/8; Dito C 5 pCt. 100 1/2, 101; Kansb. f 22 3/8, 9 1/6, 7/8; Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 1/2, 5 1/8; Dito 3 1/2 pCt. 76; Handelm. 159 1/2, 160 1/2, 160 3/4; Oost-Ind. 5 pCt. 98 3/4; Spoorw. 132, 133; Ard. van 85 p. st. 18 3/8, 7 1/6; Metall. 5 pCt. 100 3/8; Columb. 20 1/8, 20 1/6.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM. Den 18 September 1837.

Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten		
koers.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	koers.	4 1/2 ure.
NEDERL. Werk. sch. à 2 1/2 pCt.	52 1/2	527 1/8	527 1/8	PORTUGAL, Obl. te Lond.	5	PRUISSEN dito dito R. 50.	f	
Dito dito	1007 1/8	400	100 5 1/16	Dito dito	5	Negot. Londen 1830	4	pCt.
Uitgestelde schuld	57 1/4			NAPELS. Cert. bij L. et R.	5	OOREKA, Aand. L. fl. 400	f	
Kansbilj. van dito	22 3/8	229 1/6	229 1/6	Dito bij Falconn. et C.	5	Dito dito fl. 250	f	
Amortisatie Syndicaat 4 1/2 pCt.	93 1/2	93 1/2	93 5 1/8	Ileen. te L. bij Roths.	5	Metalliek	5	pCt. 100 1/2 100 5 1/8
Dito dito 3 1/2 pCt.	75 1/2	75		Aandeelen Tavoliera	3	Dito	3	
Handel-Maat-chappij 4 1/2 pCt.	157 1/2	159 1/4	159 3 1/4	Dito te Parijs	3	Dito te Londen gen.	5	
Nieuwe dito 4 1/2 pCt.				Russ. Obl. Hope 7 3/8	5	Dito	2 1/2	57 1/2
O. I. Leening	4			Dito dito 18 3/8	5	Ween Bank Coll. et C.	5	402 1/4
FRANKR. Ins. Grootb. 3 pCt.				Cert. bij duo 18 3/8	5	Dito	4	
ENGLAND, dito				Obligatien te Londen	5	N. Weener Aand. fl. 500	f	
SPANJE, L. bij Aid. p. st. 5 pCt.	187 1/6	187 1/2	187 1/2	Certificat te Hamburg	5	DENEMARK, L. te Lond.	3	pCt.
Dito bij duo, onb. stuk.				Inscrip. in Assig.	6	BRAZILIEN, dito Rothsch.	5	86
Passive	5 1/8			Certificaten van duo	6	HAMSTADT, Aand. bij Lot.	f	
Desferred				POLES, Aand. L. fl. 300.	f	Russ. FR. Aandeel 500 fr.		
Fransche Uitgestelde						Dito 100 fr.		
Engelsche Uitgestelde								